

III. MEDZINÁRODNÝ KONGRES NEODKLADNEJ PREDNEMOCNIČNEJ STAROSTLIVOSTI

23.–25. októbra 1989 Čs. lekárska spoločnosť J. E. Purkyně a Čs. spoločnosť anesteziológie a resuscitácie v spolupráci so Svetovou asociáciou medicíny hromadných nešťastí pod záštitou Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí SSR usporiadali v Piešťanoch III. medzinárodný kongres neodkladnej prednemocničnej starostlivosti (NPS) na tému: Medicínske a organizačné aspekty poskytovania NPS službou rýchlej zdravotníckej pomoci (RZP) pri náhlých ochoreniach, úrazoch a hromadných nešťastiach.

Trojdnové odborné jednanie, ktoré sa konalo v Kongresovej hale spoločenského centra Čs. štátnych kúpeľov pod heslom: „Za účinnejšiu záchranu akútne ohrozených životov“ sa zaoberalo zložitými problémami medicíny akútneho stavu a hromadných nešťastí.

Prvý deň jednania bol venovaný organizácii, výchove a výsledkom NPS. Na túto tému bolo prihlásených 24 odborných prednášok. Druhý deň sa zaoberalo organizáciou medicíny hromadných nešťastí, transportu pacientov a prednemocničnej starostlivosti – prihlásených 30 odborných zdení. Záverečný, tretí deň bol venovaný polytraumatizmu a neodkladnej starostlivosti v prednemocničnom období, diskusií k posterom, leteckej záchrannej službe a počítačovej technike v NPS. Tejto problematike bolo venované 26 prác.

Kongresu sa zúčastnilo 300 lekárov z 12 štátov sveta. Svojich delegátov vyslali i medzinárodné nevládne organizácie:

- Európske stredisko pre hromadné nešťastia (CEMEC) – dr. Andrea Arcangeli (Rím)
- Svetové združenie pre medicínu akútneho stavu a hromadných nešťastí (World Association for Emergency and Disaster – WAEDM) – dr. Judith Fisherová (Londýn).

Účastníci III. medzinárodného kongresu NPS konštatovali, že výskyt hromadných nešťastí v súčasnej dobe vzrastá vo všetkých zemiach sveta vplyvom prírodných síl a hlavne vplyvom rýchleho technického rozvoja dopravy, priemyslu a poľnohospodárskej výroby, energetiky, chemizácie a pôsobenia terorizmu. Je sprevádzaný hromadným výskytom ranených a postihnutých otravami alebo prenikavou radiáciou. Nedávne zemetrasenia v Arménii, v Kalifornii a v Číne, výbuchy a požiare, úniky jedovatých látok z výrobných závodov (Saveso a Bhopal), nešťastia v Černobyle sú toho dokladom. V záujme záchrany čo najväčšieho počtu ranených a ohrozených osôb vznikla medicína akútneho stavu a hromadných nešťastí (medicína katastrof) ako špecifická súčasť neodkladnej starostlivosti. Zaoberá sa zvláštnosťami poskytovania zdravotníckej pomoci na mieste postihnutia, počas dopravy do nemocnice a v nemocnici. Súčasné lekárstvo a nové technické prostriedky pri ich včasnom použití umožňujú zachrániť mnoho ohrozených životov za podmienok:

1. cieleného vzdelávania obyvateľstva a zdravotníckych pracovníkov;
2. účelnej organizácie RZP, jej náležitého kádrového a materiálno-technického vybavenia;

3. plánovania činnosti pre prípady hromadného nešťastia.

Výsledky jednaní poukázali na nevyhnutnosť:

- prepracovanej, sústavnej a správne pripravenej medzinárodnej spolupráce pre poskytovanie pomoci pri katastrofách medzinárodného rozsahu a
- sústavného a cieľavedomého rozvíjania (NPS) v jednotlivých štátoch.

Odporúčania vyplývajúce zo záverov kongresu:

A. Pre medzinárodnú spoluprácu:

1. Národné odborné spoločnosti majú nadviazať spoluprácu v otázkach (NPS) a medicíny katastrof so Svetovým združením pre medicínu akútneho stavu a hromadných nešťastí (prezident dr. Peter Baskett, Frenchay Hospital, Bristol, UK) a s Európskym strediskom pre hromadné nešťastia (prezident prof. C. Manni, Univerzita Cattolica, Roma, Italy).

2. Cieľom je spoločné rozvíjanie metodík, vytvorenie jednotnej terminológie, vytvorenie jednotných kritérií pre hodnotenie a triedenie postihnutých a pre hodnotenie pracovných postupov, vytvorenie typového materiálno-technického vybavenia a vytvorenie výukových a výcvikových programov.

3. Spoločne je treba hľadať účelné varianty medzinárodnej pomoci pri katastrofách, podmienky pre jej účelnosť a úspešnosť. V tomto smere spolupracovať s Úradovňou Spojených národov pre pomoc pri katastrofách (UNDRO), so Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) a s Medzinárodným výborom Červeného kríža a Červeného polmesiaca v záujme koordinácie záchranných akcií.

B. Pre národný rozvoj (NPS) s ohľadom na hromadné nešťastia:

1. Zaisťovať koordináciu riadenia záchranných akcií zdravotníckych a nezdravotníckych tiesňových služieb.

2. Predložiť štátnej správe návrh na ustanovenie stálych zdravotníckych poradcov havarijných komisií.

3. Zaisťovať rýchlu dostupnosť zložiek armády a civilnej obrany v prípade hromadného nešťastia.

4. Zaisťovať účasť zložiek armády na RZP.

5. Organizačne a odborne dotvárať a zdokonaľovať pracoviská RZP, vrátane spojovej siete a riadenia.

6. Plánovať a nacvičovať pripravenosť RZP a ďalších zdravotníckych pracovníkov pre činnosť pri hromadných nešťastiach špecificky podľa miestnych podmienok.

7. Pre prípadný výskyt rozsiahleho hromadného nešťastia vytvoriť špecializované pohotovostné oddiely – traumatologické, toxikologické, radiačné – podľa vzoru PONP pri IMV Brno.

8. Cieľene rozvíjať odbornú pripravenosť pracovníkov RZP – lekárov, stredne zdravotníckych pracovníkov, zdravotníckych záchranárov.

Vo svetle najnovších poznatkov medicíny hromadných nešťastí kongres konštatoval, ČSSR nie je pripravená riešiť zdravotnícke následky hromadných nešťastí na úrovni doby.

Plk. MUDr. Milan Kolkus, CSc.